

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طرح مطالعاتی آثار علامه عسکری

مقدمه

با توجه به علاقه طیف کثیری از طلاب و دانشجویان معارف اسلامی به مطالعه در زمینه تاریخ اسلام، برنامه ای در نظر گرفته شد تا مطالعه طلاب محترم این پایه که بخشی از آثار علامه عسکری را در این زمینه مطالعه کرده اند، کامل شود و آثار علامه به طور کلی یکبار از برابر دیدگان طلاب محترم گذشته باشد.

لذا برای به وقوع پیوستن این مهم، سیر مطالعاتی ای که مناسب با ظرفیت طلاب و دانشجویان معارف اسلامی در این زمینه توسط حجت الاسلام و المسلمین ادیبی لاریجانی تهیه شده است را در اختیار شما عزیزان ارائه می دهیم. لازم به توضیح است که سیری که از طرف آیت الله جاودان ارائه شده است، متناسب برای مطالعه عموم مردم برای رجوع به کتب علامه و مطالعه آنها است. لذا برای مطالعه تخصصی طلاب در این زمینه سیری که در ادامه می آید مناسب دیده شد. در ادامه این مجموعه نیز توضیح اندکی از هر کتاب به همراه کلید واژه های مربوط به آن آمده است که برای آشنایی اجمالی با فضای نوشتار هر کدام از کتاب ها مناسب است.

سیر مطالعاتی کتب علامه محقق سید مرتضی عسکری

۱- نقش عایشه در تاریخ اسلام (۴جلد)

۲- ولایت علی(علیه السلام) در قرآن کریم

۳- حدیث کساء

۴- سقیفه

۵- آخرین نماز پیامبر(صلی الله علیه وآله وسلم)

- ۶- مقتل
- ۷- با دکتر علی وردی در کتاب «وعاظ السلاطین»
- ۸- مع ابی الفتوح التلیدی فی کتابه «الانوارالباهره»
- ۹- برگستره کتاب وسنت
- ۱۰- اصطلاحات اسلامی
- ۱۱- عبد الله بن سباء ۳ جلد
- ۱۲- ۱۵۰ صحابی ساختگی ۴ جلد
- ۱۳- افسانه سبئیه ۲ جلد
- ۱۴- نقش ائمه (علیهم السلام) در احیاء دین دو مجلد
- ۱۵- عقاید الاسلام در قرآن کریم ۳ جلد
- ۱۶- بازشناسی دو مکتب ۳ جلد ترجمه معالم المدرستین
- ۱۷- القرآن الکریم وروایات المدرستین ۳ جلد

آشنایی اجمالی با کتب علامه عسکری

۱- نقش عائشه در تاریخ اسلام

این کتاب، تاریخ حیات وزندگانی عایشه از دوران پیامبر تا دوران معاویه و نقش او را در به وجود آوردن برخی وقایع مهم و حوادث تاریخی مورد بحث و بررسی قرار می دهد؛ اما هدف اصلی نویسنده عالی قدر از نگارش این کتاب بررسی احادیث و روایات زیاد و قابل توجهی است که از عایشه نقل شده است جلد اول کتاب به عنوان مقدمه بحث مطرح شده است.

کلید واژه: عایشه، واکاوی شخصیت او در حیات پیامبر و خلفا، نقد احادیث عایشه

۲- ولایت علی (علیه السلام) در قرآن

یکی از دانشمندان بلوچ به نام ابو سلمان عبد المنعم جزوه ای نشر نمود ه به نام «از علمای شیعه بپرسید چرا نام علی در قرآن نیست»

نویسنده در این جزوه خود را با نام مستعار محمدباقر سجودی معرفی کرده ، و مدعی است که سابقا شیعه بوده و در مدارس تهران تدریس می نمود و شبهات و اشکالات اعتقادی زیادی نسبت به عقاید شیعه داشته و در این زمینه با دانشمندان شیعی بحث کرده و کسی نتوانسته ایشان را اقناع کند

علامه عسکری در این کتاب به شبهاتی که ایشان مطرح نموده است از جمله چرا نام حضرت علی در قرآن مطرح نشده است پاسخ می دهد

کلید واژه: شبهات وهابیت ، امامت در قرآن ، پاسخ به شبهات

۳- حدیث کساء

در این کتاب نویسنده ، احادیثی را که چونان گل‌هایی خوشبو در بارهٔ نزول «آیهٔ تطهیر» بوده‌اند، گرد آورده، دسته‌بندی نموده‌است و این احادیث را، از صحاح، مسانید و کتب تفسیری مکتب خلفا و مصادر مکتب اهل بیت استخراج نموده واصل این خبر را «حدیث کساء» نامیده‌اند؛ چرا که پیامبر اکرم، هنگام نزول «آیهٔ تطهیر»، خود و خانوادهٔ خویش را با عبایی پشمین - که به آن «کساء» می‌گفتند - پوشانده بود و بدین ترتیب، اهل بیت خویش را که در این آیه از آنان یاد شده، از دیگران، متمایز کرده، مشخص فرمود

کلید واژه: آیه تطهیر، اهل بیت، مکتب اهل بیت و مکتب خلفا.

۴- سقیفه

سقیفه مشهور در تاریخ، محل اجتماع قبیله خزرج از انصار در مدینه بوده است، و رئیس ایشان سعد بن عباده بوده که برای بیعت با او پس از وفات پیامبر(صلی الله علیه وآله) در آن محل اجتماع کرده بودند؛ در حالی که جسد مبارک آن حضرت بین خاندانش بود، و مشغول غسل دادن جسد مطهر حضرتش بودند؛ چون خبر اجتماع

سقیفه به گروه پیرو ابوبکر و عمر رسید ایشان نیز با سرعت به اجتماع سقیفه ملحق شدند .

در اثر اجتماع در آن سقیفه، شریعت اسلام، پس از پیامبر اکرم دگرگون شد!..
در اثر سقیفه، به در خانه فاطمه زهرا(سلام الله علیها) آتش بردند و شد آنچه شد.
در اثر سقیفه، شمشیر ابن ملجم، بر فرق امیرالمؤمنین علی(علیه السلام) فرود آمد.و....
اثر سقیفه، از آن روز تاکنون، و تا ظهور حضرت مهدی موعود(عج) ادامه دارد!!.

کلید واژه: سقیفه جانشینی پیامبر حوادث بعد پیامبر

۵ - آخرین نماز پیامبر(صلی الله علیه وآله وسلم)

یکی از دلائلی که دانشمندان مکتب خلفا در اثبات خلافت خلیفه اول می آورند مساله آخرین نماز پیامبر است که در کتب سیره و تاریخ چنین آمده که ابوبکر در جای پیامبر به دستور پیامبر نماز صبح را اقامه کرد
علامه محقق در این کتاب پس از بررسی فراوان و نقد احادیث اثبات می کنند که این ماجرا دروغ است و واقعیت به چه گونه ی است

کلید واژه: آخرین نماز ، ابوبکر ، دلیل جانشینی ، نقد و بررسی روایات

۶ - مقتل

این کتاب به بررسی سیره و عملکرد امام حسین (علیه السلام) در مسیر کربلا و حوادثی که در روز عاشورا اتفاق افتاد می پردازد

کتاب مقتل برگرفته از کتاب معالم المدرستین علامه عسکری می باشد

کلید واژه: امام حسین عاشورا شهادت

۷ - با دکتر علی وردی در کتاب «وعاظ السلاطین»

دکتر حسین علی الوردی استاد جامعه شناسی دانشکده ادبیات در بغداد کتابی به نام «خوارق اللاشعور»

= خلاف عادت های ناآگاه را نشر کرد و پس از آن کتاب دیگری را که ادامه کتاب اول اوست به نام وعاظ السلاطین به بازار عرضه کرد
روش دکتر وردی، در نوشته‌هایش «مخالفت کن تا شناخته شوی» است. او افکاری را که با منطق ارسطویی می‌سنجیدند مسخره می‌گیرد و تأثیر تعقل و اندیشه را در مسائل انسانی منکر است. معیار عملکرد انسان در نزد او عاطفه، هوی، شهوت و خودخواهی و حسودی است که به تنهایی به انسان مسیر حرکت می‌دهد و انسان را جز، شرایط و اوضاع اقتصادی دگرگون نمی‌سازد. حقیقت در نزد او، امری است اعتبار و خیالی.

مولف ارجمند در این اثر به نقد و بررسی نظرات ایشان می‌پردازد.
کلید واژه: دکتر وردی، جامعه شناس، اخلاق، انسان شناسی، منطق ارسطویی مغالطات

۸- مع ابی الفتوح التلیدی فی کتابه «الانوار الباهره» = سخنی با ابوالفتوح تلیدی

کتاب "الأنوار الباهرة بفضائل أهل البيت النبوی(ص) الذریة الطاهرة"، نوشته "ابی الفتوح عبدالله بن عبدالقادر التلیدی المغربی" است
نویسنده در بیان از مکتب خلفا که ما اهل سنت اهل بیت را دوست داریم دست به تالیف این کتاب زده و به بیان فضایل اهل بیت پیامبر پرداخته و حال آنکه شیعیان برخلاف ما صحابی رسول خدا را سب کرده و به خلفا ناسزا می‌گویند
گرچه ظاهر کتاب بیان فضایل اهل بیت است اما در باطن با عقاید حقه تشیع مناقض است مرحوم علامه عسکری با بصیرت و تیز بینی خاص نکات شبه آلود و متناقض با اعتقادات مکتب اهل بیت را رصد کرده و به پاسخگویی آن پرداخته است
کلید واژه: تلیدی، شبهات روافض و غلاه

۹- بر گستره کتاب و سنت

این کتاب تدوین شده ۱۷ جزوه برگستره کتاب وسنت است نویسنده با توجه به آیه شریفه «فان تنازعتم فی شی فردوه الی الله و الی الرسول = اگر در چیزی نزاع کردید (حکم) آن را به خدا ورسولش بازگردانید

در این کتاب شبهاتی را که امروزه وهابیت علیه مکتب اهل بیت وارد کرده و آن را علت اختلاف می دانند بامحوریت قرآن وسنت پیامبر که وجه مشترک بین تمامی مسلمین است پاسخ داده است

کلید واژه: وهابیت، شبهات، توسل، عصمت، گریه بر میت، بازسازی قبور، جبر و تفویض

۱۰- اصطلاحات اسلامی

پایه های هر علمی مبتنی بر اصطلاحاتی است که در آن علم مطرح شده در علوم اسلامی نیز این مطلب مشهود است نویسنده با بیان این نکته که اگر این اصطلاحات در هر علمی تبیین شود بسیاری از مشکلات علوم و شبهات حل خواهد شد به تبیین اصطلاحات اسلامی در معارف و عقاید پرداخته است که دانستن آن در فهم آیات و روایت کلامی و اخلاقی کمک بسیار بزرگی است

کلید واژه: اصطلاحات قرآنی و کلامی

۱۱- عبدالله بن سبا

این کتاب از کارهای کم نظیر ویابی نظیر در معارف اسلام است که مجموعه ای بزرگ از دروغ که در تواریخ رسمی از جمله طبری راه یافته است بررسی می کند از جمله اینکه یک یهودی یمنی به ظاهر مسلمان شده به کوفه، بصره، مدینه، واسکندریه آمده و بانقشه فتنه و آشوب عقده وصایت و رجعت را تبلیغ می کرده و این ریشه تفکر شیعی است که مبتنی بر وصایت و رجعت ائمه اطهار علیهم السلام است.

علامه در این کتاب پس از بررسی و نقد احادیث سیف اثبات می کنند که شخصیت عبد الله بن سبا ساختگی است و اصلا وجود خارجی ندارد

کلید واژه: افسانه عبد الله بن سبا، سیف بن عمر، شیعه، رجعت

۱۲- ۱۵۰ صحابی ساختگی

این کتاب در ادامه تحقیقاتی است که درباره احادیث سیف صورت گرفته، ایشان پس از تالیف عبد الله بن سبا شک کردند که آیا سیف بن عمر صحابی دیگری هم ساخته یا نه؟ در این باره شروع به تحقیق کردند به حدی که روزی حدوداً ۱۷ ساعت کار می کردند نتیجه این تحقیقات ۱۵۰ صحابی شده که هیچ اصل ونسبی ندارد
کلید واژه: سیف بن عمر، صحابی پیامبر، ساختگی و جعلی

۱۳- افسانه سبائیه

این کتاب که با عنوان «الاسطوره السبائیه» تالیف گردیده و بانام افسانه سبئیه ترجمه شده است در این کتاب مرحوم علامه به نقد و بررسی افسانه سبائیه در مصادر و مأخذ تاریخی می پردازند این کتاب در واقع ادامه مباحث عبد الله بن سبا است که به نقد و بررسی کتبی از فبیل ۱-الرده والفتوح سیف بن عمر
۲-تاریخ طبری ۳- تاریخ دمشق ابن عساکر ۴- الاستیعاب ابن عبد البر و..... پرداخته اند

کلید واژه: افسانه ابن سبا، سیف بن عمر

۱۴- نقش ائمه (علیهم السلام) در احیاء دین

غالب کتبی که در زندگانی ائمه اطهار نوشته شده است بیشتر به تاریخ ولادت، شهادت، همسر و فرزندان، کرامات و..... پرداخته اند؛ اما اینکه سیره امام و وظیفه امام چیست و ائمه برای زنده نگه داشتن دین چه کردند مغفول عنه واقع شده است علامه محقق در این کتاب به این بخش از زندگانی اهل بیت توجه کرده و به بررسی سیره ونحوه عملکرد آنان در احیاء دین پرداختند

کلید واژه: دین اسلام، سیره اهل بیت

۱۵- عقاید الاسلام در قرآن کریم

از آنجا که مکتب های گوناگون بشری باقرآن کریم مخالفت دارند و قانون گذاران نظام اجتماعی قوانین جامعه را بر اساس چنین دیدگاهی (که مغایر با دیدگاه قرآن و در ستیز با آن است) بنا می نهند و این بنیان بی ریشه نسل به نسل مورد اعتماد و استناد آیندگان قرار می گردد مولف محترم را واداشت تا به تدوین این کتاب همت گمارد در این کتاب ایشان اعتقادات اسلامی را با استناد به آیات مورد نظر قرار داده و آنان را تبیین فرمودند

کلید واژه: عقاید اسلامی، الوهیت، ربوبیت، دین، تاریخ انبیاء

۱۶- بازشناسی دو مکتب ترجمه معالم المدرستین

معالم به معنای نشانه ها و ویژگی ها است که در این کتاب علامه به بررسی نشانه های دو مکتب اهل بیت (ع) و مکتب خلفا می پردازد بعد از وفات پیامبر اکرم (ص) و کودتای سقیفه، در امت اسلامی دو مکتب فکری پدیدار گشت که هر کدام از آنها دارای شاخصه ها و ویژگی هایی است این دو مکتب یکی مکتب فکری تابع اوصیای پیامبر (ص) هستند؛ یعنی بعد از وفات پیامبر (ص) معتقد به مسیر ولایت اهل بیت (ع) داشتند که به نام مکتب اهل بیت شناخته می شوند و عده ای دیگر تابع خلفای وقت و کودتاچیان آن زمان شدند و در تمام مسائل دنبال این گروه رفتند که به نام مکتب خلفا معرفی شده اند

با مطالعه این کتاب که به عنوان نمونه بر اساس نظرات مکتب خلفا به مسئله خلافت، جهاد و روزه، خمس، حج و امر به معروف و نهی از منکر و... پرداخته شده است، شیعه پی می برد که مکتبش دارای چه جایگاه والایی است و اهل سنت هم بیشتر با حقایق مکتبش آشنا می شود

کلید واژه: مکتب اهل بیت، مکتب خلفا، ویژگی های دو مکتب

۱۷- القرآن الکریم وروایات المدرستین

این کتاب به بحث های قرآنی اختصاص دارد بحثهای از قبیل تاریخ نزول قرآن ویژه گی های آیات مکی ومدنی تأثیر گذاری آیات بر بزرگان قریش و اصطلاحات قرآنی ، و نیز نقد و بررسی تاریخ قرآن از دیدگاه مکتب خلفا ناسخ و منسوخ اختلاف قرأت قرآن تحریف ناپذیری قرآن پرداخته اند
کلید واژه: تاریخ قرآن، مکتب اهل بیت، مکتب خلفا

تهیه و تنظیم: محمد حسین اقتدار

روش شناسی پژوهش در علوم اسلامی